

Veiligheid voorop bij investeringen in watersector

Het Deltaprogramma blijft overeind. Deltacommissaris Wim Kuijken hoeft zich geen zorgen te maken. Staatssecretaris Joop Atsma van Infrastructuur en Milieu herhaalde het enkele malen tijdens het eerste nationale Deltacongres op 4 november in Scheveningen. Bijna 1100 mensen, onder wie kroonprins Willem-Alexander, voormalig staatssecretaris Tineke Huizinga én Cees Veerman, hoorden hem daar vooral een pleidooi houden voor het 'mooier, sterker en veiliger maken' van Nederland. Veiligheid is wat Atsma betreft het belangrijkste aspect van het waterbeheer. Over de integratie van water en ruimtelijke ordening geen woord van de bewindsman op deze bijeenkomst. Water als leidend begrip in de ontwikkeling van een gebied werd daarom door Unievoorzitter Peter Glas maar te berde gebracht.

Het onderwerp van het congres, het Deltaprogramma, omvat vijf zaken waarover het kabinet in 2014 een beslissing moet nemen: de actualisering van de veiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen, de zoetwatervoorziening op de lange termijn, het peilbeheer van het IJsselmeer (eveneens op de lange termijn), de bescherming van de delta van Rijn en Maas en een nationaal beleidskader voor de (her)ontwikkeling van bebouwd gebied. Deze zaken moeten in het volgende Nationaal Waterplan (in 2015) verankerd worden. Zo ver is het echter nog lang niet. Staatssecretaris Joop Atsma maakte in Scheveningen duidelijk dat volgend jaar eerst besloten moet worden wat er aan investeringen nodig is om Nederland veilig te maken voor de toekomst. Omdat de beschikbare middelen inmiddels begrensd zijn, ziet de realiteit er volgens Atsma niet rooskleurig uit. De kosten voor het lopende programma voor versterking van de duinen en dijken die in 2006 zijn afgekeurd, worden hoger dan voorzien. De voorlopige resultaten van de recente keuring van de waterkeringen leiden naar verwachting tot een extra opgave.

Het strand van Scheveningen wordt 40 tot 70 meter breder. Begin dit jaar werd 1,5 miljoen kubieke meter zand opgespoten, vanaf begin november komt daar nog eens 1,1 miljoen kubieke meter bij. Tegelijkertijd wordt in de nieuwe dijk een nieuwe boulevard gebouwd (foto: Peter van Oosterhout).

Tijdens de jaarlijkse Waterschapsdag, op 1 november in Rotterdam, pleitte voorzitter Peter Glas van de Unie van Waterschappen voor een bestuursakkoord tussen Rijk en waterschappen, als een contract waarin afspraken over het waterbeheer worden vastgelegd en de bezuinigingsvoorstellen van de waterschappen worden ingevuld. De staatssecretaris vindt dat waterschappen moeten blijven. "Mijn ambitie is dat er snel een bestuursakkoord komt, zodat waterschappen weten waar ze aan toe zijn".

Tijdens de Waterschapsdag discussieerden bijna 375 waterschappers en andere belangstellenden over de toekomst van het waterbeheer en de innovaties die daarbij mogelijk zijn. In zijn toespraak ging Peter Glas onder meer in op de komst van het nieuwe kabinet. "Waterschappen herkennen zich in het regeerakkoord. Het kabinet wil minder bestuurlijke drukte, het bestuur dichter bij de burger en doelmatig, dus goedkoper

waterbeheer. Het kabinet geeft aan dat waterveiligheid in onze delta van groot belang is. Het kabinet wil afspraken maken over een betere verdeling van de watertaken in ons land tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Dat willen wij ook. Daarom pleiten de waterschappen voor een bestuursakkoord met het Rijk waarin de afspraken worden vastgelegd. Géén eenzijdige bezuinigingen, maar tweezijdige afspraken over hoe het beter en goedkoper kan. Daar hebben we alle bestuurslagen bij nodig".

De nieuwe staatssecretaris riep de waterschappen ook op om na te denken over het besluit van het kabinet om de verkiezingen van de besturen voortaan indirect via de gemeenteraden te laten plaatsvinden. Glas zei deze handschoen graag op te willen pakken.

Atsma twijfelt niet aan het bestaansrecht van de waterschappen. "Het werk van de

waterschappen is van levensbelang als wij in Nederland droge voeten willen houden. Ze moeten wel beter laten zien wat ze doen. Wij maken de ambities duidelijk en zorgen voor goede afspraken. Vorig jaar kwamen de waterschappen al snel met een eigen agenda. De uitdaging is nu alle plannen haalbaar en betaalbaar te maken. Want in deze tijd moeten we uiterst kritisch zijn op de financiën."

"We gaan eerst alles op hoofdlijnen vastleggen en vervolgens de indirecte verkiezingen handen en voeten geven. Het kunnen afwenden van indirecte verkiezingen is een illusie, maar binnen het systeem kun je verschillende mogelijkheden bedenken. De gemeenteraden kiezen bijvoorbeeld getrapte de waterschapsbesturen, via een lijststelsysteem, zoals de Provinciale Staten de Eerste Kamer kiezen. Dan krijg je mensen met verstand van zaken. Mij staat in ieder geval voor ogen dat de positie van de waterschappen voor lange tijd gewaarborgd moet zijn", aldus Atsma.

Impressie van een klimaatdijk in één van de ontwerpen voor het toekomstige Feyenoordstation in Rotterdam (bron: de Urbanisten).

Een taskforce komt nog met een advies hoe de kosten beter te beheersen zijn.

Met de waterschappen wil de staatssecretaris zo snel mogelijk een bestuursakkoord sluiten om taken over te dragen (zie kader). En in 2011 zal duidelijk worden of de veiligheidsnormering moet worden aangepast en wat daarvan het prijskaartje is.

“Eind 2011 moet het mogelijk zijn de balans op te maken van de totale investeringen die nodig zijn om Nederland ook voor de toekomst veilig te maken. Met uiterste creativiteit, slimme oplossingen en inzet van zowel de overheid als de Nederlandse watersector zullen we het maximale moeten halen uit elke geïnvesteerde euro”, aldus Atsma.

De stap naar een structurele financiering van het waterbeleid wil Atsma zo snel mogelijk maken, maar uiterlijk in 2020. De Deltawet voorziet in een Deltafonds met minimaal één miljard euro vanaf 2020 voor waterveiligheid. De staatssecretaris wil die Deltawet zo spoedig mogelijk in de Kamer verdedigen.

Volgens Atsma is de te gebruiken technologie bij de nieuwe deltawerken een belangrijk exportproduct. Hij noemde een groeipercentage van tien procent per jaar. “De watersector in Nederland groeit tien procent per jaar.” De staatssecretaris vindt dat daarin meer geïnvesteerd moet worden.

zie ook pagina 16: ‘De economische betekenis van het deltatechnologie-cluster’

Zowel tijdens het congres als de parallel lopende informatiemarkt werd gepleit voor ‘mooie en creatieve’ oplossingen voor waterproblemen. Zo probeerde Dirk Sijmons namens de stichting Aquade de aanwezigen warm te maken voor de bouw van ‘publieke werken die publiekelijk worden meebeliefd en gevierd’. “Beschouw de wateropgaven niet als een corvee maar als een schitterende mogelijkheid om een nieuw cultureel bewijstzijn op te bouwen.” De watersector moet wat hem betreft geen genoegen nemen met middelmaat. Als laatste voorbeeld van een mooi waterwerk noemde Sijmons de Maeslantkering. Rijksadviseur voor het Landschap Yttje Feddes gaf later tijdens het congres een heleboel voorbeelden van ‘mooie en creatieve oplossingen’ die de veiligheid bevorderen en water meer ruimte geven in het landschap.

Pier Vellinga maakte van de gelegenheid gebruik om nogmaals een pleidooi te houden voor doorbraakvrije dijken. Het Deltaprogramma gaat uit van de (gematigde) KNMI-klimaatscenario's. Vellinga kan daarin meegaan, omdat het programma vooral nog de eerstkomende 30 jaar beslaat. Op langere termijn, zo'n 100 jaar, zullen drastischere maatregelen nodig zijn, onder andere vanwege de verder gestegen zeespiegel. Het verder versterken van de dijken lijkt Vellinga

dan geen goede oplossing, omdat 'bij een tien maal zo sterke dijk een eventuele doorbraak ook een veel grotere impact heeft'. Doorbraakvrije dijken zijn volgens Vellinga dijken die niet kunnen doorbreken vanwege hun breedte (tot anderhalf maal de huidige breedte) en waarachter de omwonenden hoogstens natte voeten krijgen bij hoog water. “Daarmee creëer je het bewustzijn bij de bevolking dat bescherming tegen hoog water van levensbelang is.”

Op woensdag 3 november, aan de vooravond van het eerste Nationaal Deltacongres, bracht staatssecretaris Joop Atsma op uitnodiging van deltacommissaris Wim Kuijken een werkbezoek aan Scheveningen. Dijkgraaf Michiel van Haersma Buma van het Hoogheemraadschap van Delfland en een vertegenwoordiger van de gemeente Den Haag informeerden hen over de werkzaamheden die Scheveningen beter moeten beschermen tegen de zee.

In Scheveningen versterken Delfland en Den Haag momenteel de kustverdediging door een nieuwe boulevard aan te leggen. Tot

midden 2013 wordt het strand verbreed en verhoogd. Tegelijkertijd wordt een nieuwe dijk in een nieuwe moderne boulevard gebouwd. Hiermee is de Scheveningse kust voor de komende decennia veilig voor het water.

De aanpak van de Scheveningse boulevard en de plannen voor Scheveningen Bad en Scheveningen Haven, waar kustveiligheid wordt gecombineerd met ruimtelijke ordening, vormen volgens het ministerie van Infrastructuur en Milieu een voorbeeld van de aanpak die met het Deltaprogramma wordt beoogd.

Deltacommissaris Wim Kuijken hoeft zich volgens staatssecretaris Joop Atsma geen zorgen te maken.

